

ünnepi előadói ülésen emlékezünk meg az 1918—1919-es polgári demokratikus forradalom és a Tanácsköztársaság 60. évfordulójáról. Ugyanakkor *Vargha Balázs*, a Budapest folyóirat főszerkesztő-helyettese értékeli a folyóirat és a helytörténeti mozgalom kapcsolatát. Májusban tanulmányi kirándulás keretében megtekintjük a dabasi helytörténeti gyűjteményt, valamint a dabasi és az ócsai református műemléktemplomot. A nyári szünet után a szeptemberi ülés előadójául *Jelenics József* tanárt kértük fel, aki a XIII. kerületi helytörténeti ismeretterjesztést mutatja be; októberi ülésünkre az egyik szomszédos szocialista ország szaktörténetését várjuk. Novemberben *Szabó Bendegúz* ny. okl. gépészmérnök foglalja majd össze a XIV. kerület helytörténeti mozgalmának eredményeit.

Kibontakozik az előadói üléseinken elhangzott előadások teljes szövegű vagy kivonatos kiadásának lehetősége is. A helytörténeti beszámolók, az újonnan felfedezett adatok, a jubileumokra készített tanulmányok ne szálljanak el nyomtalanul, ne maradjanak elrejtve a kutatók iratai között. A füzetek megjelentetését majd a Történelmi Szakosztály patronálja.

### *Kezdeményezésünk talán példamutatás is*

Feladatainkról, lebonyolított és tervezett programjainkról azért irtunk részletebben, hogy más városok hasonló törekvéseinek kibontására felmutassuk a megoldás egyik lehetőségét. Azt, hogy a TIT kezdeményezésére miként létesíthető kapcsolat a Hazafias Népfrent honismereti-helytörténeti munkacsoportjával, vagy megfordítva; a városi bizottságok, klubok, körök keressék az összeköttetést a tudományos ismeretterjesztés helyi szervezeteivel.

Tapasztalataink bizonyítják, az eredményes társadalmi munka előfeltétele az *előrelátás* a programok kidolgozásában, a valamint a *rendszeresség* a rendezvények meghirdetésében és megtartásában. Összejöveteleink változatlan időpontja minden hónap harmadik csütörtökjének délutánja. A szakcsoport, valamint a Történelmi Szakosztály tagjai *kellő időben* megkapják a meghívókat. Akik vendégként, egy-egy alkalommal részt vesznek ülésünkön és érdeklődnek működésünk iránt, azokat folyamatosan meghívjuk munkaközösségünkbe.

Az eredményes érdemi munkára és nem a propagandára helyezzük a súlyt. Kétévi működés után, 1978. november 28-án jelentkeztünk először a nyilvánosság előtt a Magyar Történelmi Társulat Üzemtörténeti Szakosztályának, valamint a Hazafias Népfrent Honismereti Albizottságának a fővárosi és vidéki üzemtörténetesek képviselőinek részvételével rendezett közös ankétján. Az ankét elnökségétől elismerést kaptunk és biztatást is további terveink végrehajtásához.

*Dr. Geszler Ödön*

## **A szekszárdpalánki első néprajzi-nemzetiségi tábor**

E beszámoló elkészítésével tudatosan vártunk október végéig; a szekszárdpalánki tábor sikerének az volt ugyanis a főpróbája, hogy vajon sikerül-e a résztvevőknek a tábori foglalkozások segítségével önálló néprajzi pályamunkát készíteni és az Országos Néprajzi és Nyelvjárási Gyűjtőpályázatra beküldeni? Örömmel nyugtázzhatjuk, hogy kísérletünk nem fulladt kudarcba, a tábor résztvevői közül heten küldtek be dolgozatot az idei országos pályázatra.

Az 1978. július 31-től augusztus 13-ig tartó építőtáborban most először került sor olyan típusú szakfoglalkozás megvalósítására, mely a néprajzi módszerrel gyűjtött (kis csoportok) keretében igyekeztek megkezdni a korábban gyűjtött és magukkal hozott ismereti táborokon, hiszen elsősorban nem terepgyűjtés, hanem az adatok rendszerezése és feldolgozása folyt a közös tábori foglalkozások alkalmával.

Délelőttként a szekszárdi Állami Gazdaságban különböző szőlőmunkákat végeztek a fiatalok, majd délutánként néprajzi előadásokat hallgattak és szemináriumok (kis csoportok) keretében igyekeztek megkezdni korábban gyűjtött és magukkal hozott anyag feldolgozását. Este, vacsora után népi technikákkal ismerkedtek (gyékényfonás, bábkészítés), népi mesemondókat hallgattak, a nemzetiségek pedig saját dalait és táncaikat mutatták be.

E szakosított építőtábor létrehozása hármassal történt. A szervező szerepét *Asztalos Klára*, az ELTE Unesco Klubjának vezetője vállalta a KISZ KB segítségével és támogatásával. A tábor szakmai-tudományos programját a Néprajzi Múzeumban állítottuk össze. A szakelőadások megvalósításához megnyertük az UNESCO Magyarországi Bizottsága anyagi támogatását. Táborunkba az UNESCO asszociált<sup>1</sup> iskolák diákjait hívtuk meg, azzal a feltétellel, hogy kiküldött néprajzi kérdőívünket még a tábor megkezdése előtt tetszés szerint választott falvakban kitöltik, illetve előzetesen anyagot gyűjtenek, amelyet majd magukkal hoznak, hogy a helyszínen közösen feldolgozhatjuk. Az ország különböző vidékeiről hetven diák gyűlt össze, bár sajnos többségük — a nem megfelelő helyi szervezés következtében — a szükséges előzetes felkészülés nélkül érkezett meg. Emiatt a tervezett foglalkozások mellett sok időnket vette el az alapfokú néprajzi ismeretanyag átadása.

Az UNESCO asszociált iskolák nemzetközi megértésre nevelési programjának tágabb keretében a Magyarországon élő nemzetiségek kultúrájának kölcsönös megismerését tűztük ki feladatul. Ennek jegyében tartott színvonalas előadást *Dr. Szilágyi Miklós* (a Tolna megyei Múzeumok igazgatója) a tábornak otthont adó Tolna megye néprajzi arculatának, több nemzetiségű jelenének történeti kialakulásáról. *Dr. Kósa László* (MTA Néprajzi Kutató Csoport) Békés megye nemzetiségeit mutatta be előadásában. *Fatuska János* (Kuny Domokos Múzeum, Tata) ismertette a Pest környéki németek karácsonyi szokásaiban kutatott, az átadás-átvétel, a nemzetiségi hagyományok őrzésével kapcsolatos érdekes eredményeit. *Dr. Erdődy Gábor* (Néprajzi Múzeum) széles körű áttekintést adott a magyarországi nemzetiségi kérdés történeti alakulásáról, ideológiai háttéréről.

A másik tematikus célkitűzésünk az volt, hogy a néprajzi adatgyűjtés módszertani kérdéseit előadások és szakszemináriumok keretében tudósítsuk. E célunknak megfelelően igen hasznosnak bizonyult *K. Csilléry Klára* (Szabadtéri Néprajzi Múzeum) előadása a kérdőíves gyűjtésről és az adatok feldolgozásának szempontjairól, ugyanúgy, mint a személyes beszélgetések, bibliográfiák és kérdőívek összeállítása, közös cédulázás, magnetofonos-gyűjtések közös meghallgatása és megvitatása, szempontok kitűzése stb.

Az esti programok segítségével sikerült felkelteni azoknak az érdeklődését is, akik csak véletlenül kerültek ebbe a táborba. Pl. *Vidák István* és *Nagy Mari* ifjú népművészek, gyékény-, vessző-, fa-technikákat tanítottak, *Sebestyén Ádám* bemutató előadása után *Fábiánné, Mária néni* székely mesemondót hallgattuk, miközben ki-ki kedve szerint bábokat faraghatott. A bábokat a szekszárdi kórház óvodájának ajándékoztuk. A néprajzi kirándulás Dunaföldvárra, a német és román diákok nemzetiségi folklór estje, a közös „házi táncház”, a táborút mind olyan színfoltjai voltak táborunknak, melyektől a közösség összekovácsolódását remélhettük. A tábor utolsó napjaiban mindenre kiterjedő kérdőíves felmérést készítettünk abból a célból, hogy a jövőben tervezett hasonló próbálkozásaink legalább ilyen eredményesek lehessenek.

Végül meg kell említeni, hogy mindez nem valósulhatott volna meg az UNESCO Magyarországi Bizottsága, a KISZ KB és a Szekszárdi Állami Gazdaság megértő támogatása nélkül.

*Dr. Szacsavay Éva*



<sup>1</sup> Az UNESCO kötött pedagógiai programjában — a nemzetközi megértésre való nevelésben — résztvevő iskolák.